

UIT DE „VERSLAGEN EN MEDEDEELINGEN
BETREFFENDE DE VOLKSGEZONDHEID”.

TANDARTSEN.

Blijkens Staat V blijft het aantal tandartsen zich regelmatig uitbreiden met een aantal van 65 tot 75 per jaar. Bij een aanwas van de bevolking met 0.97 % in 1936 en 0.96 % in 1937 steeg het aantal tandartsen in die jaren met resp. 6.1 en 5.5 %. De kleinste gemeenten profiteerden hiervan het meest. In eenige kleine gemeenten vestigde zich voor het eerst een tandarts. Voor Friesland werd tegenover een toename van 11.4 % in 1936, een afname met 5.1 % in 1937 genoteerd. Hier demonstreert zich de fout der kleine cijfers. Mede om die te vermijden is, aan de hand van het aantal inwoners per tandarts, berekend, hoeveel de tandheelkundige hulp in het tijdvak 1933—1937 in procenten is toenomen boven den aanwas van de bevolking.

De uitkomst is als volgt:

Noordbrabant	25.5 %
Gelderland	22.8 %
Zuidholland	18.2 %
Noordholland	12.4 %
Zeeland	30.9 %
Utrecht	22.3 %
Friesland	27.9 %
Overijssel	9.8 %
Groningen	23.8 %
Drenthe	25.2 %
Limburg	26.6 %

STAAT V.
 OVERZICHT VAN HET AANTAL TANDARTSEN IN DE PROVINCIES EN DE GROEPEN VAN
 GEMEENTEN GEVESTIGD IN DE JAREN 1933 TOT EN MET 1937.

	Aantal op 31 Dec.						Aantal inwoners per tandarts				Mutaties in 1936		Mutaties in 1937						
	1933	1934	1935	1936	1937	1933	1934	1935	1936	1937	af	bij	Toename aan- tal	%	af	bij	Toename aan- tal	%	
Noordbrabant . . .	58	62	71	77	83	16226	15474	13734	12844	12103	2	8	6	8.5	2	8	6	7.8	
Gelderland . . .	94	99	113	122	127	9244	8901	7887	7371	7133	6	15	9	8.0	4	9	5	4.1	
Zuidholland . . .	276	290	323	322	350	7389	7107	6860	6515	6045	18	37	19	6.3	16	44	28	8.7	
Noordholland . . .	301	319	331	348	357	5264	5022	4877	4666	4611	5	22	17	5.1	15	24	9	2.6	
Zeeland . . .	15	16	18	19	22	16714	15745	14056	13361	11542	—	—	1	5.6	—	3	3	15.8	
Utrecht . . .	81	90	95	101	112	5365	4936	4771	4556	4167	5	11	6	6.3	10	21	11	10.9	
Friesland . . .	26	32	35	39	37	15741	12886	11862	10720	11351	—	4	4	11.4	4	2	2	5.1	
Overijssel . . .	51	51	54	57	59	10617	10740	10250	9866	9581	4	7	3	5.6	6	8	2	3.5	
Groningen . . .	36	43	47	49	49	11231	9294	8792	8514	8560	1	3	2	4.3	3	3	1	—	
Drenthe . . .	10	12	13	13	14	23221	19631	18440	18563	17372	—	—	—	—	—	—	—	—	
Limburg . . .	26	35	39	40	42	22459	16794	15115	14815	14233	—	1	1	2.6	4	6	2	5.0	
Gemeenten met: meer dan																			
100.000 inw.	433	459	477	497	512	5156	4917	4753	4589	4494	12	32	20	4.2	33	48	15	3.0	
50.001-100.000 „	141	151	166	163	177	5964	5918	5670	5635	5270	11	14	3	1.9	2	16	14	8.6	
20.001-50.000 „	147	159	178	193	202	6569	5948	5382	5031	4872	9	24	15	8.4	11	20	9	4.7	
5.001-20.000 „	226	249	272	296	318	11102	10199	9485	8816	8295	9	33	24	8.8	16	38	22	7.4	
5.000 en minder „	27	31	32	38	43	64492	56322	55103	46771	41477	—	6	6	18.8	2	7	5	13.2	
Het Rijk . . .	974	1049	1119	1187	1252	8512	7992	7573	7209	6901	41	109	68	6.1	64	129	65	5.5	

Gemeenten met :

meer dan 100.000 inw.	. . .	12.8 %
50.001— 100.000 „	. . .	11.6 %
20.001— 50.000 „	. . .	25.8 %
5.001— 20.000 „	. . .	25.3 %
5.000 en minder „	. . .	35.7 %
Het Rijk	. . .	18.9 %

Behalve de normale uitbreiding, gelijk aan de uitbreiding der bevolking, blijkt dus het corps sedert 31 December 1933 met 18.9 % versterkt te zijn. Het meest kwam dit ten goede aan de kleine en kleinste gemeenten, alsmede aan de vijf provincies, waar het aantal inwoners, waarop 1 tandarts aanwezig is, nog meer dan 10.000 bedraagt, te weten: Noordbrabant, Zeeland, Friesland, Drenthe en Limburg.

TANDHEELKUNDIGEN.

Omtrent de tandheelkundigen valt te vermelden, dat de wijze, waarop zoogenaamde tandheelkundige instituten geleid worden en reclame maken, niet steeds in overeenstemming is met de tot nu toe gebruikelijke wijze van uitoefening der tandheelkunst.

OVERTREDING VAN DE WET VAN 24 JUNI 1876, S. 117.

Tal van tandtechnici moesten wederom worden vervolgd wegens het onbevoegd uitoefenen van de tandheelkunst.

Pogingen tot vervolging van een tandarts wegens overtreding van art. 7, lid 2 der wet, leidden er toe, dat de vraag onder de oogen werd gezien of het toepassen van lachgasnarcose door tandartsen toelaatbaar is. Zij moet, zoowel uit wettelijk als uit gezondheidssoogpunt, ontkennend worden beantwoord.

De indruk werd verkregen, dat het aantal zgn. tandheelkundige instituten toeneemt. Wanneer er een tandarts aan verbonden is, kan tegen dergelijke inrichtingen niet worden opgetreden. Toch is het ontstaan er van niet in het belang van de volksgezondheid, omdat de positie van de tandartsen, die er aan medewerken, een uiterst afhankelijke is en de uitvoering van hun taak sterk beïnvloed wordt door de mercantiele instelling van het bedrijf.

HANDHAVING VAN DE WET VAN 2 JULI 1928, S. 222.

De indruk werd verkregen, dat het publiek zich meer dan voorheen tot de Medische Tuchtcolleges gaat wenden, dikwijls

voor zeer nietige zaken. Het aantal klachten, door de Geneeskundige Inspecteurs aanhangig gemaakt, beweegt zich eerder in dalende lijn, hetgeen van de preventieve werking van de wet getuigt. Meermalen kon na onderzoek van klachten, die ter kennis van de Inspecteurs waren gebracht, geen aanleiding worden gevonden om de zaak voor het Tuchtcollege te brengen. In andere gevallen had een bespreking met betrokkenen reeds tot gevolg dat het indienen van een klacht bij het Tuchtcollege overbodig werd. Zoo werd bereikt dat een aantal personen ophield met het dekken van een onbevoegde, nadat hun was medegedeeld welke uitspraken door Tuchtcolleges in dergelijke zaken waren gedaan.

De gevallen die zich voordeden, waren wederom van verschillende aard. Zoo oefende een arts met een lichaamsgebrek, dat hem naar de meening van den Inspecteur ongeschikt maakte voor de praktijk, de geneeskunst uit. Deze arts gaf er de voorkeur aan de praktijk neer te leggen. Ten opzichte van een arts-morphinist werd getracht erger te voorkomen.

De toepassing van de wet sedert 1 Juli 1930, heeft gelegenheid gegeven omtrent haar werking eenige ervaring op te doen. Daarbij is gebleken, dat wijziging van wet en uitvoeringsbesluit, op eenige onderdeelen, haar nog meer aan het doel zouden doen beantwoorden.

NED. VEREENIGING VOOR SOCIALE TANDHEELKUNDE

5e JAARVERGADERING OP 14 JANUARI 1939 GEHOUDEN TE
AMSTERDAM.

Na het huishoudelijke gedeelte en de opening, door den voorzitter prof. H e r i n g a, behelsde het wetenschappelijke gedeelte:

„De ontwikkeling der sociale geneeskunde als voorbeeld voor die der sociale tandheelkunde”.

Dr. R. A. M. E y k e l trok een parallel met de t.b.c. bestrijding, die alleen kon slagen door krachtige medewerking van leeken.

De afgebakende gedeelten van dit werk zullen moeten zijn:

- a) de propaganda.
- b) het wetenschappelijke werk.
- c) de prophylaxe.
- d) de genezing.

Het wetenschappelijke onderzoek ten bate der prophylaxe is natuurlijk het eerste en het belangrijkste, dat gedaan moet worden.

Tandarts K. D. B a a s Jr. (Enkhuizen) roemde vooral de samenwerking met de Groene- en andere Kruisverenigingen, waarvan de besturen blijk gaven, inzicht in de tandheelkundige vraagstukken te hebben.

Nogal fel uitte deze inleider zich over de medici in zijn streek, die dit inzicht ten eenen male misten.

Het noodzakelijke van schooltandverzorging, uitgaande van één instantie, werd door hem sterk naar voren gebracht.

F. S. N o o r d h o f f vertegenwoordigde het leeken-element.

Bestuurder van het N.V.V., releveerde hij allereerst op welke, ten deele reeds historische gronden, de vakbeweging, wier leden hoofdzakelijk de gelden oprachten voor het ziekenfondswezen, het recht had hierover mee te praten.

Hij memoreerde de samenwerking tusschen de Mij. v. Geneeskunde, de Centrale Bond van Ziekenfondsen, de R.K. Bond en de vakcentralen.

In de toekomst hoopte hij ook op een samenwerking, die de tandheelkunde in de fondsen op hoogere peil en vooral efficiënter zou doen zijn.

Aan de gedachtenwisseling over deze 3 inleidingen namen verscheidenen der aanwezigen deel, als de mondarts M i d d e n d o r p, Dr. L i n d e n b e r g (secretaris der Ned. Mij. t. Bev. der Geneeskunde) en de tandartsen B a k k e r, L o e b en J. S a n d e r s Ezn.

Zoals meestal bij de Ver. v. Soc. Thk. kan men weer op een nuttige en op hoog peil staande vergadering terugzien.